

פרק כ"ג: רשימת (שירת) גיבורי דוד

(ח) אֶלֶּה שְׁמוֹת הַגִּבּוֹרִים אֲשֶׁר לָדָוַד יֹשֵׁב בְּשֵׁבֶת תַּחֲכַמְנִיא רֹאשׁ הַשְּׁלֹשִׁי הוּא עַדִּינוּ הָעֶצְנִי עַל־שִׁמְנֵה מֵאוֹת חָלָל בַּפֶּעַם אַחַת : ס

(ט) וְאַחֲרָיו אֶלְעָזָר בְּרִדְדוֹ בְּרֵאחֲחִי בְּשֵׁלֶשֶׁה הַגִּבּוֹרִים עִסְדָּוִד בְּחַרְפָּם בַּפְּלִשְׁתִּים נְאֻסְפוּ־שָׁם לַמַּלְחָמָה וַיַּעֲלוּ אִישׁ יִשְׂרָאֵל : (י) הוּא קָם וַיָּדָ בַּפְּלִשְׁתִּים עַד | פִּי־גִיגֵה יָדוֹ וַתִּדְבַּק יָדוֹ אֶל־הַחֶרֶב וַיַּעַשׂ יְקִיָּק תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה בַּיּוֹם הַהוּא וְהָעַם יָשְׁבוּ אַחֲרָיו אֲדֹלְפֶשֶׁט : ס

(יא) וְאַחֲרָיו שִׁמְאָ בְּרֵאגָא הַרְרִי וַיֵּאֲסֹפוּ פְּלִשְׁתִּים לַחֲזֵה וַתְּהִי־שָׁם חֲלֻקַת הַשְּׂדֵה מְלֵאָה עַדְשִׁים וְהָעַם נָס מִפְּנֵי פְּלִשְׁתִּים : (יב) וַיִּתְנַצֵּב בַּתּוֹדֵה־הַחֲלֻקָּה וַיַּצִּילָהּ וַיָּדָ אֶת־פְּלִשְׁתִּים וַיַּעַשׂ יְקִיָּק תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה : ס

(יג) וַיִּרְדּוּ שְׁלֶשֶׁה מֵהַשְּׁלֹשִׁים רֹאשׁ וַיָּבֹאוּ אֶל־קִצִּיר אֶל־דָּוִד אֶל־מַעְרַת עַדְלָם וַחֲמֵת פְּלִשְׁתִּים חָנָה בְּעַמְקֵי רְפָאִים : (יד) וְדָוִד אָז בְּמַצוֹדָה וּמַצֵּב פְּלִשְׁתִּים אָז בֵּית לָחֶם : (טו) וַיִּתְאַוָּה דָּוִד וַיֹּאמֶר מִי יִשְׁקֵנִי מַיִם מִבְּאֵר בֵּית־לָחֶם אֲשֶׁר בְּשַׁעַר וַיִּשְׁאָו וַיָּבֹאוּ אֶל־דָּוִד וְלֹא אָבָה לְשִׁתּוֹתָם וַיִּסָּף אֶתָם לִיקוֹק : (יז) וַיֹּאמֶר חֲלִילָה לִּי יְקִיָּק מַעֲשֵׂתִי זֹאת הַדָּם הַאֲנָשִׁים הַהֵלֶכִים בְּנַפְשׁוֹתָם וְלֹא אָבָה לְשִׁתּוֹתָם אֶלֶּה עָשׂוּ שְׁלֶשֶׁת הַגִּבּוֹרִים : ס

(יח) וְאַבִּישִׁי אַחִי יוֹאָב בְּרֵצְרוּיָהּ הוּא רֹאשׁ הַשְּׁלֹשִׁי הַשְּׁלֶשֶׁה וְהוּא עוֹרֵר אֶת־חַנְיָתוֹ עַל־שֵׁשׁ מֵאוֹת חָלָל וְלוֹ־שָׁם בְּשֵׁלֶשֶׁה : (יט) מֵרֵה־שְׁלֶשֶׁה הָכִי נִכְבָּד וַיְהִי לָהֶם לְשָׂר וְעַד־הַשְּׁלֶשֶׁה לֹא־בָא : ס

(כ) וּבְנֵיהוּ בְּרֵיהוּדָע בְּרֵאִיש־חֵיל רַב־פְּעָלִים מִקְּבָצָאֵל הוּא הָפָה אֶת שֹׁנֵי אֶרֶץ מוֹאָב וְהוּא יָרָד וְהִפָּה אֶת־הָאָרֶץ בַּתּוֹדֵה הַבָּאָר בַּיּוֹם הַשְּׁלֵג : (כא) וְהוּא־הִפָּה אֶת־אִישׁ מִצְרִי אִישׁ מֵרָאֵה וּבְגִד הַמַּצְרִי חֲנִית וַיִּרְדּוּ אֵלָיו בְּשַׁבָּט וַיִּגְזֹל אֶת־הַחֲנִית מִיַּד הַמִּצְרִי וַיַּהַרְגֵהוּ בַחֲנִיתוֹ : (כב) אֶלֶּה עָשׂוּ בְּנֵיהוּ בְּרֵיהוּדָע וְלוֹ־שָׁם בְּשֵׁלֶשֶׁה הַגִּבּוֹרִים : (כג) מֵרֵה־שְׁלֹשִׁים נִכְבָּד וְאַל־הַשְּׁלֶשֶׁה לֹא־בָא וַיִּשְׁמְהוּ דָוִד אֶל־מִשְׁמַעְתּוֹ : ס

אֶלְחָנָן בְּרִדְדוֹ בֵּית לָחֶם : אֶלְיָקָא הַחַרְדִּי : ס עִירָא בְּרַעְקֵשׁ הַתְּקוּוּעִי : ס מַבְּנִי הַחֲשִׁתִּי : ס מֵהַרִּי הַנְּטַפְתִּי : ס אֶתִּיל בְּרִיבִי מַגְבַּעַת בְּנִי בְּנִימֹן : ס הַדִּי מִנְחָלִי גַעַשׁ : ס עֲזֻמּוֹת הַבְּרַחְמִי : ס בְּנִי יִשׁוֹן יְהוֹנָתָן : ס אַחִיאָם בְּרֵשָׁרָר הָאָרְרִי : ס אֶלְיָעָם בְּרֵאֲחִיתָפֵל הַגְּלָנִי : ס פַּעְרִי הָאָרְבִּי : ס בְּנִי הַגְּדִי : ס נַחְרִיל הַבְּאֵרְתִּי נִשָּׂא כְּלִי יוֹאָב בְּרֵצְרָהּ : ס גְּרַב הַיִּתְרִי : ס	(כד) עֲשֵׂה־אֵל אַחִיוֹאָב בְּשֵׁלֹשִׁים (כה) שְׁמֵה הַחַרְדִּי (כו) חֶלֶץ הַפְּלָטִי (כז) אַבִּיעֲזָר הָעֵנְתִּי (כח) צִלְמוֹן הָאֲחִחִי (כט) חֶלֶב בְּרַבְעָנָה הַנְּטַפְתִּי ס (ל) בְּנֵיהוּ פְּרַעְרֵנִי (לא) אַבִּיעֲלָבוֹן הָעֵרְבִּי (לב) אֶלְיָחָבָא הַשְּׁעֵלְבָנִי (לג) שְׁמֵה הַחַרְרִי (לד) אֶלְיָפְלָט בְּרַחַסְבִּי בְּרַהֲמַעְכְּתִי ס (לה) חֶצְרִי הַכְּרַמְלִי (לו) יִגְאָל בְּרֵנְתָן מַצְבָּה ס (לז) צֶלֶק הָעַמְגִי ס (לח) עִירָא הַיִּתְרִי (לט) אֲוִרְיָה הַחַתִּי

כָּל שְׁלֹשִׁים וְשִׁבְעָה : פ

פרק כ"ג: רשימת גיבורי דוד

1. רש"י שמואל ב כג:ח

(ח) אשר לדוד יושב בשבת - יושב בשבת סנהדרין והוא תחכמוני והוא ראש השלישי אב בנוי בחכמה ובגבורה בגי דברים הללו הוא ראש כמו שנאמר ונבון דבר ואיש תואר וגבור חיל (שמואל א' ט"ז י"ח):
 עדינו העצני - כשעוסק בתורה כורך ומקשר עצמו כתולעת כמו מעדנות כימה (איוב ל"ח ל"א) וכשיוצא למלחמה היה קשה כעץ והורג שמונה מאות חלל במלחמה אחת:

2. רד"ק שמואל ב כג:ח

ולפי הפשט נראה כי גבור אחד היה מגבורי דוד וראש גבורי דוד היה ושמנו עדינו העצני וספר עליו שהיה חכם מוסף על גבורתו והיה יושב בשבת סנהדרין וחכמי ישראל והיה ראש להם וזהו שאמר ראש השלישי והוא כמו השלישי

ח) אלה שמות הגברים אשר לדוד		
ג' השלישיה הראשונה	מעשה גבורה של "השלישיה"	שלישיה השניה
1) יִשָּׁב בַשֶּׁבֶת תַּחֲכַמְנִי רֹאשׁ הַשְּׁלִישִׁי הוּא עַדִּינוּ הָעֲצָנִי	1) (יג) וַיִּרְדּוּ שְׁלֹשָׁה מְהַשְּׁלָשִׁים רֹאשׁ ... (טז) וַיִּבְקְעוּ שְׁלֹשֶׁת הַגִּבּוֹרִים בַּמַּחֲנֶה פְּלִשְׁתִּים וַיִּשְׁאַבוּ-מַלֵּם מִבְּאֵר בֵּית-לָחֶם ... אֵלֶּה עָשׂוּ שְׁלֹשֶׁת הַגִּבּוֹרִים:	1) (יח) וַאֲבִישׁי אֲחִי יוֹאָב בְּרִצְרוּיָהּ הוּא רֹאשׁ הַשְּׁלִישִׁי הַשְּׁלֹשָׁה ... מֶרְ הַשְּׁלֹשָׁה חָכִי נִכְבָּד וַיְהִי לָהֶם לְשָׂר וְעַד-הַשְּׁלֹשָׁה לֹא-יָבֵא
2) (ט) וְאַחֲרָיו אֶלְעָזָר בְּרִדְדוֹ בֶּן-אֲחִי בַשֶּׁלְשָׁה		2) (כ) וּבְנֵיהוּ בְרִי-הַיּוֹדֵעַ - וְלוֹשֵׁם בַשֶּׁלְשָׁה הַגִּבּוֹרִים: (כג) מֶרְ הַשְּׁלֹשִׁים נִכְבָּד וְאֶלֶּה הַשְּׁלֹשָׁה לֹא-יָבֵא
3) (יא) וְאַחֲרָיו שָׁמָא בְּרֵאגָא הַרְגִי		

3. רד"ק שם כג:כג

מן השלשים נכבד – מן השלשים הגבורים שזכר אחר אלה. ואל השלשה לא בא – תחכמוני ואלעזר ושמה.

4. רש"י שמואל ב כג:לט

אני אומר יואב לא הוצרך להזכיר שהוא שר הצבא ושאר שחסרו שמא בני (ישי) (צ"ל ישן) גי או די היו:

שמואל ב כג:כד - לט	דברי הימים א יא:כו - מז
(כד) עֲשֵׂה-אֵל אֲחִי-יֹאָב בַּשְּׁלֹשִׁים אֶלְחָנָן בְּרִדְדוֹ בֵּית לָחֶם: (כה) שָׁמָא הַחַרְדִּי אֶלְיָקָא הַחַרְדִּי: (כו) חֲלָץ הַפְּלִטִי עִירָא בְרֵעֲקֵשׁ הַתְּקוּעִי: (כז) אֲבִיעֶזֶר הָעֵנָתִי מִבְּנֵי הַחֲשִׁתִּי: (כח) צִלְמוֹן הָאֲחִי מִהַרִּי הַנְּטוּפְתִי: (כט) חֲלָב בְּרַבְעָנָה הַנְּטוּפְתִי: (ל) בְּנֵיהוּ פְרָעֲתָנִי הַדִּי מִנְחֲלִי גַעֵשׁ: (לא) אֲבִיעֶלְבוֹן הָעֶרְבָתִי עֲזָמוֹת הַבְּרַחְמִי: (לב) אֶלְיָחָבָא הַשְּׁעֵלְבָנִי בְּנִי יִשָּׁן יְהוֹנָתָן: (לג) שָׁמָא הַחַרְדִּי אֲחִיָּאָם בְּרֵשְׁנֵר הַאֲרָרִי: (לד) אֶלְיָפְלֵט בְּרֵאֲחַסְבִּי בְרַמְעֵכְתִּי: (לה) אֶלְיָעָם בְּרֵאֲחִיתָפֵל הַגְּלִנִי: (לה) חֲצִרִי הַכְּרַמְלִי פְעַרְי הַאֲרָבִי: (לו) יֹגָאָל בְּרֵנָתָהּ מִצְבָּה ס בְּנֵי הַגְּדִי: (לז) צִלְק הַעַמּוֹנִי ס נַחְרִי הַבְּאֲרָתִי נִשָּׂא כְּלִי יוֹאָב בְּרִצְרוּיָהּ: (לח) עִירָא הַיְתָרִי גֶרֶב הַיְתָרִי: (מ) אֹרִיָהּ הַחַתִּי זָבֵד בְּרֵאֲחֲלִי: (מב) עַדִּינָא בְרֵשִׁיזָא הַרְאֹבְנִי רֹאשׁ לְרֵאֹבְנֵי וְעָלוּ שְׁלוֹשִׁים: (מג) חֲנָן בְּרַמְעֵכָה וַיֹּשֶׁפֶט הַמַּתְנִי: (מד) עַדִּינָא הָעֶשְׂתָרְתִּי שָׁמַע וַיַּעֲיָאֵל ס בְּנֵי חוֹתָם הָעֶרְעָרִי: (מה) יַדִּיעָאֵל בְּרֵשְׁמִרִי וַיְחַא אֲחִיו הַתִּיצִי: (מו) אֶלְיָאֵל הַמַּחּוּסִים וַיְרִיבִי וַיֹּשְׁוִיָהּ בְּנֵי אֶלְעָם וַיְתַמָּה הַמוֹאָבִי: (מז) אֶלְיָאֵל וְעוֹבָד וַיַּעֲשִׂיָאֵל הַמַּצְבָּה: פ	(כו) וַגִּבּוֹרֵי הַחֲיָלִים עֲשֵׂה-אֵל אֲחִי יוֹאָב אֶלְחָנָן בְּרִדְדוֹ מִבֵּית לָחֶם: (כז) שְׁמוֹת הַחַרְדִּי חֲלָץ הַפְּלוּנִי: (כח) עִירָא בְרֵעֲקֵשׁ הַתְּקוּעִי אֲבִיעֶזֶר הָעֵנָתִי: (כט) סַבְכִּי הַחֲשִׁתִּי עִלִּי הָאֲחִי: (ל) מִהַרִּי הַנְּטוּפְתִי חֲלָד בְּרַבְעָנָה הַנְּטוּפְתִי: (לא) אִיתִי בְּרִיבִי מִגְּבַעַת בְּנֵי בְנִימָן ס בְּנֵיהַּ פְרָעֲתָנִי: (לב) חוּרִי מִנְחֲלִי גַעֵשׁ ס אֲבִיעֶלְבוֹן הָעֶרְבָתִי: (לג) עֲזָמוֹת הַבְּרַחְמִי אֶלְיָחָבָא הַשְּׁעֵלְבָנִי: (לד) בְּנֵי הַשֵּׁם הַגְּזוּזִי יוֹנָתָן בְּרֵשִׁגָה הַחַרְדִּי: (לה) אֲחִיָּאָם בְּרֵשְׁנֵר הַחַרְדִּי אֶלְיָפֵל בְּרֵאֹר: (לו) חֲפֹר הַמַּכְרָתִי אֲחִיָּהּ הַפְּלִנִי: (לז) חֲצִרוֹ הַכְּרַמְלִי נַעְרִי בְרֵאֲזָבִי: (לח) יוֹאָל אֲחִי נָתָן מִבְּחַר בְּרֵהֲגָרִי: (לט) צִלְק הַעַמּוֹנִי נַחְרִי הַבְּרָתִי נִשָּׂא כְּלִי יוֹאָב בְּרִצְרוּיָהּ: (מ) עִירָא הַיְתָרִי גֶרֶב הַיְתָרִי: (מא) אֹרִיָהּ הַחַתִּי זָבֵד בְּרֵאֲחֲלִי: (מב) עַדִּינָא בְרֵשִׁיזָא הַרְאֹבְנִי רֹאשׁ לְרֵאֹבְנֵי וְעָלוּ שְׁלוֹשִׁים: (מג) חֲנָן בְּרַמְעֵכָה וַיֹּשֶׁפֶט הַמַּתְנִי: (מד) עַדִּינָא הָעֶשְׂתָרְתִּי שָׁמַע וַיַּעֲיָאֵל ס בְּנֵי חוֹתָם הָעֶרְעָרִי: (מה) יַדִּיעָאֵל בְּרֵשְׁמִרִי וַיְחַא אֲחִיו הַתִּיצִי: (מו) אֶלְיָאֵל הַמַּחּוּסִים וַיְרִיבִי וַיֹּשְׁוִיָהּ בְּנֵי אֶלְעָם וַיְתַמָּה הַמוֹאָבִי: (מז) אֶלְיָאֵל וְעוֹבָד וַיַּעֲשִׂיָאֵל הַמַּצְבָּה: פ